

Tužilačkom savjetu

Predsjedniku, g. Ivici Stankoviću

Poštovani tužioče,

Zbog ključne uloge državnog tužilaštva u krivičnom postupku i potrebe za stalnom edukacijom tužilaca, dostavljam vam obavještenje u ime Društva profesionalnih novinara Crne Gore zbog postupanja u slučaju našeg kolege, novinara lista Dan Vladimira Otaševića.

Na ovaj način želimo da vam skrenemo pažnju na neadekvatan odnos prema novinaru.

Njemu su naime službenici Centra bezbjednosti Podgorica 14.septembra 2017.godine oduzeli mobilni telefon, sa koga je nekoliko dana ranije zvao brata premijera Crne Gore. List Dan objavio je 12.septembra ove godine tekst pod naslovom „Nemojte se pitati što je neko nekog ubio,j... vam majku“, u kome prenosi da je Otaševiću 11.septembra prijetio brat premijera Duška Markovića.

U okviru izviđaja tog događaja, pripadnici policije Centra bezbjednosti Podgorica su po naredbi osnovnog državnog tužioca u Bijelom Polju Slavenka Smolovića privremeno oduzeli telefon i SIM karticu novinaru. To je, kako j objavio list “Dan”, obrazloženo potrebom „da bi se utvrdila tačnost teksta objavljenog u medijima, njegovog navodnog razgovora sa jednim od braće Marković“.

Ne sporeći obavezu policije i tužilaštva da istraže događaj i prijetnje, skrećemo vam pažnju na kršenje prava novinara, koja mu garantuje Ustav, Zakon o medijima,Zakonik o krivičnom postupku i Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda

Iako nemamo stručnost, koju Vi posjedujete, Zakonikom o krivičnom postupku propisano je da se kao svjedok u krivičnom postuku ne može saslušati " lice koje bi svojim iskazom povrijedilo dužnost čuvanja profesionalne tajne (vjerski ispovjednik, advokat, zdravstveni radnik i drugi zaposleni u zdravstvu, novinar, kao i druga lica), osim ako je oslobođno te dužnosti posebnim propisom ili izjavom lica u čiju je korist ustanovljeno čuvanje tajne".

To znači da novinar u neki ruku ima status službenog lica, sa određenim pravila i obavezama, pa se otvara dilema zbog čega bi onda bilo dozvoljeno da se tom licu, odnosno novinaru, oduzme sredstvo za rad?

Takođe, Zakon o medijima propisuje da "novinar i druga lica koja se, u toku prikupljanja, uredničke obrade ili objavljivanja programskog sadržaj, upoznaju sa informacijama koje bi mogle da ukažu, na

identitet izvora nijesu dužni zakonodavnoj, sudskoj ili izvršnoj vlasti ili bilo kom drugom fizičkom ili pravnom licu otkriti izvor informacije koji želi ostati nepoznat. "

U ovom slučaju policija je u prilici da ima uvid u izvore i sadržaj komunikacije novinara, a njeno postupanje nesumnjivo ima odvratajući efekat na izvore novinara. Ovo iz razloga što se u telefonu svakog novinara nalaze zabilježene informacije dobijene od izvora, kao i njegove komunikacije sa izvorima. Tako će se u svim sljedećim slučajevima izvori biti uzdržani da komuniciraju sa novinarima zbog realnog rizika od otkrivanja.

Sve ovo utiče na rad novinara, koji treba da budu glavni čuvari demokratskog društva i kontrolori vlasti.

U Zakonu o medijima navodi se i da „Republika Crna Gora (u daljem tekstu: Republika) garantuje pravo na slobodno osnivanje i nesmetan rad medija zasnovan na: slobodi izražavanja mišljenja; slobodi istraživanja, prikupljanja, širenja, objavljivanja i primanja informacija; slobodnom pristupu svim izvorima informacija; zaštiti čovjekove ličnosti i dostojanstva i slobodnom protoku informacija“. Ovo pravo, zasnovano na Ustavu, upravo je prekršila policija dovođći u pitanje pristup novinarskim izvorima i slobodan protok informacija, kao posljedicu toga.

Smatramo da je policija u prisustvu našeg kolege trebala da izuzme snimak razgovora koji je predmet izviđaja. Ne postoji vjera u dobro postupanje policije, koja je zloupotrebila kolegu i njegova prava i obaveze prema javnosti.

Takođe, smatramo da je kolegi povrijeđeno pravo na slobodu izražavanja, garantovano članom 10 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda. Njime je propisano da „Svako ima pravo na slobodu izražavanja. Ovo pravo uključuje slobodu posedovanja sopstvenog mišljenja, primanja i saopštavanja informacija i ideja bez mešanja javne vlasti i bez obzira na granice.“ U ovom slučaju u pitanju je direktno miješanje javne vlasti u proces primanja i saopštavanja informacija, tim više jer je premijer Duško Marković u javnoj izjavi poručio da se njegova porodica ostavi na miru.

Evropski sud za ljudska prava je u presudi “Ressiot I drugi protiv Francuske” utvrdio da je “zaštita novinarskih izvora jedan od kamena temeljca slobode medija. Bez takve zaštite izvori bi se mogli plašiti da pomažu medijima u informisanju”.

Sud je takođe utvrdio i da pravo novinara da sakriju izvore nije puka privilegija, već sastavni dio prava na informisanje.

Zbog svega gore navedenog, smatramo da se radi o pritisku na rad novinara, zloupotebi njegovih prava i stvaranja prakse da policija ima pravo da se miješa u novinarski posao, kompromituje izvore i direktno ugrožava slobodu medija.

Molimo vas da nas obavjestite da li je tužilac tražio oduzimanje telefona i SIM kartice i zbog čega nije bilo dovoljno izuzeti samo snimak spornog razgovora.

Takođe, apelujemo na vas da kao VDT i predsjednik Tužilačkog savjeta uložite napore da Tužilaštvo u svim budućim postupanjima poštuje Evropsku konvenciju i Zakon o medijima, koji novinarima obezbjeđuje zaštitu izvora.

U Podgorici, 25.09.2017. godine

U ime Upravnog odbora Društva profesionalnih novinara Crne Gore (DPNCG)

Generalna sekretarka Mila Radulović

Mila Radulović

